

כל הבשר פרק שמיני חולין

קטו. תורה אור השלם

1. וישמרתם את השבת כי קדש הוא לכם מחלליה מות יומת פי כל העשה בה מלאכה ונתקתה דפוש זהו מקרב עמיה;

שמות לא די 2. לא תורע ברמך בלאים פן תקדש המלאכה תורע אשר תורע ותבואת הפרס: דברים כב ט

3. את הקחי תשמרו בדמיון לא תרביע בלאים שדך לא תורע בלאים ובגד בלאים שעטנו לא יעלה עליך: ויקרא יט ט

4. אל תאכלו ממנו נא אם יצלי אשר ראשו על קרציו ועל קרבו: שמות יב ט

אלתחת וזנחיס צ"ב (דף כד.) דפליגי תנאי גבי ולקח הכהן מיד החטאת באצבעו ונתן לאיכה דמוקיי אצבע אשלפניו אולקח ולא אנתניה של אחריו ואיכה דמוקיי לה אנתניה של אחריו ולא אלקיהה דלפניו ואיכה דמוקיי לה אחריוהו היינו טעמא דפשטיה דקרא משמע טפי אלקיהה דלקמיה ואשכחן

דזוכתא אחרניה ולקחת מידס הפר ונתת על קרנות המזבח באצבעך דהוי אצבע אנתניה והשתא פליגי דמד מוקיי אלקיהה כמשמעותיה דקרא וחד מוקיי לה אנתניה דליף סתום מן המפורש ולא צעי נמי לאוקומי אלקיהה דלא שייך לקיהה אלא צע אלא דבעד און לשפת המזרק ודך דמוקיי אחריוהו אלקיהה משום משמעותא ואנתניה דליף נמי מן המפורש וזרין עיון כל איכה דלמך מקרא נדרש לפניו ולאחריו אס וכול ליישז שלא יקשה למה ידרשנו לפניו ולאחריו יותר מאותם שאין להם הכרע: (לעיל) **כ"ט** שתיעבתי דך הרי הוא בב"ט תאב"ט וא"ת היאך אנו אולכין אילים אפילו סירסן עובד כוכבים מ"ט מצטר בחלז וי"ל מדלסך רחמנא מעוך וכתות לגבוה מכלל דלהדיוט שרי וא"ת אורס און צכור ליתסך אפילו זרמו עובד כוכבים וי"ל (א) דשרי רחמנא קדשים שהוממו כצבי וא"ל א"כ אינו דבר מתעב"ט:

היא קדש ואין מעשיה קדש. וא"ת ואימא למשרי בהנאה אכל באכילה אסירי דפריק בסקמון גבי זרעים וי"ל דהיתר הנאה נפקא לן מלכס דלאמר צמרוצה (צ"ק דף ע"א.) ובאלו נערות (מבוצות לה.) אפילו לרבי

מעשה שבת. כגון המבשל בשבת ליתסרו באכילה לכל ישראל דהא זהרתיך לתעבו ולהתרחק ממנו ואנן תנן צמזיד לא יאכל הוא משום קנס אבל אחרים אולכין צ"ק (לעיל טו.) ליתסרו. הורעים והדישה דהא הרחקתיך מהם כל הנך דקאמר ליתסרו באכילה ובהנאה קאמר

ליתסרו: **הני לא ר"ט.** אבל צבשר בחלז לא אמרינן האי ק"ו דהא כתיב לא תאכל כל שמיעבתי לך ומסתברא דאיסורא דקרא עליה קאמר דהא אכיל תועבה גופה אכל האי לא אכיל החרישה עצמה אלא הבא ממנה והחוסס והדש נמי לאו חסימה גופה קאכיל אלא מעשה הבא על ידה וילפינן משבת דאין הבא ממנה קדש: **נלאו זרעים.** הן עצמן תועבה וליתסרו: **נלאים.** אסירי לגבוה דתניא שור או כבז או חז (טו) פרט לכלאים צממא דהשומט (לעיל לה.) אורס ואס צנו. אינו אלא מחוסר זמן שהיוס אסור ומחר מותר: **שילוח הקן ליתסר.** כגון נטל את האס מעל הזנים וצא לפנינו וחיצינוהו לשלח כדמתן לקמן (דף קמ"א.) משלח ואינו לוקח תאסר לאכילה עולמית דהא נעצדה זה עבירה: **לא אמרה תורה שלח לקנלה.** וכאן הרי אמרה שלח דכתיב (דברים כג) לא תקח האס והדר שלח תשלח דאס לקחת אותה חזור ושלחה ואס היתה אסורה לא היה אומר לך שלחנה ויכשלו זה בני אדם וה"ה דמני למימר נמי בכל הני מה שבת דחמירא כו' ומיניה מדי דמשכח פירוקא מגופיה לא יליף מאחריני לישנא אחרניה שילוח הקן ליתסר כל שילוח הקן ליתסר האס לעולם ואפילו שלחה דהא כל שמיעבתי לך הרי הוא לך לעולם צבל תאכל והרי אסרתיה לך באותה שעה וזה נראה לי עיקר דהא לא קאמר רב אשי דכל דבר שנעצדה צו עבירה ומתלה הוא מותר אסור דאס כן המורש צבור ותמור והמרביע כלאים והחוסס יאסרו הבהמות ואנן לא פרכינן מנייניהו מדי אלא מן היוצא מן: **שהוא כזה.** שאסור באכילה כזה:

הגהות הב"ח
(א) תוס' ד"ה כל וכו' וי"ל מרשירי: (ב) ד"ה חורס וכו' וי"ל דלא שייך לאסור מל: **הגהות מהר"י לנדר**
[א] תורה"ה חורס וכו' ולגבוה מנא לן. י"ב עין מיר דף ל"ה ע"א ש"י ד"ה מן הכבשים וכו' ותוס' ס"ט ד"ה רבא אמר וכו' וד"ק: [ב] בא"ד וא"ת ובסקמון פריך וכו' כ"ל:

הגהות מהר"ב רגישבורג
[א] תורה"ה חורס וכו' ולגבוה מנא לן. י"ב עין מיר דף ל"ה ע"א ש"י ד"ה מן הכבשים וכו' ותוס' ס"ט ד"ה רבא אמר וכו' וד"ק: [ב] בא"ד וא"ת ובסקמון פריך וכו' כ"ל:

כעורה
פ"י מעוך וכתות ונתוק וכתות אכל אתה מקריב קדשים שנעצדה צהן עבירה וא"ת הורעים והדישה ליתסרו דמקרא דאלה על כרחך לא משתרו לגבוה אלא צעלי חיים דאי כל מיני א"כ כל מעשה שבת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שייך (א) מכל שמיעבתי לך הורעים והדישה דלא תחוסס אסור משום בהמה וכן לא תחרוש ולא משום חרישה וזרעיה דלפילו בלאו חרישה אסור להניח צבור ותמור [ב] וא"ת ובסקמון צסוגיין פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דהא לגבוה שרי מהאי קרא דאלה וי"ל דקרא דאלה צבהמה כתיב ולא צעופות ועוף צבהמה לא אתי משום דאין גדלות וקטנות פוסל צבהמה כמו צמורים וצני יונה (א) וא"ת למה לי קרא דאלה הא מדליתרין קרא צפרק מן הצהמה להויא הרוצע והנרצע מכלל דשרי קדשים שנעצדה צהן עבירה לא אסירי מכל שמיעבתי וכו' מימא דלא אתא מן הצהמה אלא לאשמעינן מכלל דלהדיוט שרי ולא מיתסר מכל שמיעבתי מ"מ נילף חורש צבור ותמור וחסס פי פרה צק"ו מרובע ונרצע דבמיתה ושרי להדיוט וי"ל דאי לאו אלה הוה אסרינן להו מדכתיב מן הצבקר כי היכי דממעטינן מיניה נעצד וא"ת ספרים דגרסי ומה שבת דחמירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גרים צקונטרס ופי' דצבשר וחלז לא אמרינן האי (א) קושית דמסתברא דכל שמיעבתי עליה רמינן דקא אכיל תועבה גופה אכל האי לא אכיל החרישה עצמה וכן חוסס לאו חסימה גופה קאכיל אלא הבא על ידה ממנה וילפינן משבת דאין הבא ממנה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של שבת תועבה גופה כמו צישול של צבשר בחלז ונראה דהיינו טעמא משום דצבשר בחלז הציטול ניכר אכל מעשה שבת אין ניכר שנעשה צבשר ואתו ואת צנו ושילוח הקן דפריך ליה מנייניהו צ"ל דניכר צהס האיסור יותר ממנה שניכר צבור וצבור וחסס פי פרה ודש זה: **פן** תקדש פן תוקד אש. וא"ת והא איצטרין לאשמעינן דמנאון צשריפה הא כלאי זרעים אין מנאון צשריפה אכל צהנאה אסירי וי"ל דצנלאו הכי פריך שפייר א"י ליתכונן פן תשסך ומדכתיב תקדש משמע דאתא לאסור הנאה קדש: **ב"ל** זרעים באבי"ה אסירי בהנאה שרו. וא"ת לקמן (דף קטו.) גבי מעציר עזין דלא מיתסר כי אס בהוסיק מאתים אכל לא הוסיק שרי באכילה מדכתיב תרי קראי המלאה והזרע נימא ה"מ צהנאה אכל באכילה אסירי מכל שמיעבתי לך כדעבי למימר הכא וי"ל דמאחר דאשכחן כלאי זרעים דשרו באכילה דאיתקוס לצבהמה וכלאי הכרס אסורין אס כן סברא הוא בלא הוסיק כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל כלאי הכרס י"ל לו להמיר אף באכילה כמו בכלאי זרעים: **מדאסר** רחמנא ב"ל צבואה מוכרז וזמן לגבוה. דכתיב ומיזס והלאה יראה דלמך לעיל צפרק איתו ואת צנו (דף ע"א.) נתקו הכמוצ ללאו דאותו ואת צנו לעשה: **ל** אמרה תורה שלח דתק"ה. תימא דשרינן הכא מהא סברא בלא שום קרא וצסוף פרק שני דקדושין (דף טו.) גבי צפרי מנורע דריש כל צפור טהורה תאכלו לרבות המשולחת וזאת אשר לא תאכלו לרבות השחוטתה ופריך ואיפוך אלא ומשני רבא לא אמרה תורה שלח לתקלה והשתא למה לן קרא (א) דכל צפור טהורה תאכלו להמיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיון דכתיב לא תאכלו לאסור האחת הוה אמינא דאיך נמי אסירא משום דאיתקוס צפריים אהדי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שלח לתקלה אי לאו דאיכה עדיין יתורא דכל צפור טהורה תאכלו ולא דמי לכל שמיעבתי לך דהכא דלא כתיב צהדיא אשלות הקן ומהך סברא איכה לאוקומי צמיילי אחרייני:

שיטה מקובצת

[א] כלאי זרעים ליתסרו. ג"ב ע"א תוס' בכורות דף ג' ע"א:

רבינו גרשום

מדאסר רחמנא כלאים לגבוה. והיך אסר רחמנא שור או כשב פרט לכלאים: מדאסר רחמנא מחוסר זמן לגבוה. דכתיב מיום השמיני והלאה:

יומין הסנדלר דאוסר צמבשל צבשר וקצת תימא לרבי יוחנן למה ליה למימר מקדש דמעשה שבת אסירי תיפוק ליה מכל שמיעבתי והיתר הנאה מלכס: **הור"ש** בשור וחמור וחוסם פי פרה ודש שרי צ"תסרו. פי' השור והחמור ויש ספרים דגרסי והשתא לגבוה שבו להדיוט מצעיל א' ולגבוה מנא לן דשרו דכתיב (ויקרא כג) ומיז כנר לא תקריבו את לחם אלהיכס מכל אלה מכל אלה אי אתה מקריב פ"י מעוך וכתות ונתוק וכתות אכל אתה מקריב קדשים שנעצדה צהן עבירה וא"ת הורעים והדישה ליתסרו דמקרא דאלה על כרחך לא משתרו לגבוה אלא צעלי חיים דאי כל מיני א"כ כל מעשה שבת נמי תיפוק ליה מאלה ול"ל היא קדש וי"ל דלא שייך (א) מכל שמיעבתי לך הורעים והדישה דלא תחוסס אסור משום בהמה וכן לא תחרוש ולא משום חרישה וזרעיה דלפילו בלאו חרישה אסור להניח צבור ותמור [ב] וא"ת ובסקמון צסוגיין פריך שילוח הקן ליתסר תיפוק ליה דהא לגבוה שרי מהאי קרא דאלה וי"ל דקרא דאלה צבהמה כתיב ולא צעופות ועוף צבהמה לא אתי משום דאין גדלות וקטנות פוסל צבהמה כמו צמורים וצני יונה (א) וא"ת למה לי קרא דאלה הא מדליתרין קרא צפרק מן הצהמה להויא הרוצע והנרצע מכלל דשרי קדשים שנעצדה צהן עבירה לא אסירי מכל שמיעבתי וכו' מימא דלא אתא מן הצהמה אלא לאשמעינן מכלל דלהדיוט שרי ולא מיתסר מכל שמיעבתי מ"מ נילף חורש צבור ותמור וחסס פי פרה צק"ו מרובע ונרצע דבמיתה ושרי להדיוט וי"ל דאי לאו אלה הוה אסרינן להו מדכתיב מן הצבקר כי היכי דממעטינן מיניה נעצד וא"ת ספרים דגרסי ומה שבת דחמירא אמרת היא קדש ואין מעשיה קדש הני לא כל שכן וכן גרים צקונטרס ופי' דצבשר וחלז לא אמרינן האי (א) קושית דמסתברא דכל שמיעבתי עליה רמינן דקא אכיל תועבה גופה אכל האי לא אכיל החרישה עצמה וכן חוסס לאו חסימה גופה קאכיל אלא הבא על ידה ממנה וילפינן משבת דאין הבא ממנה קודש וקשה דלמה לא יחשב צישול של שבת תועבה גופה כמו צישול של צבשר בחלז ונראה דהיינו טעמא משום דצבשר בחלז הציטול ניכר אכל מעשה שבת אין ניכר שנעשה צבשר ואתו ואת צנו ושילוח הקן דפריך ליה מנייניהו צ"ל דניכר צהס האיסור יותר ממנה שניכר צבור וצבור וחסס פי פרה ודש זה: **פן** תקדש פן תוקד אש. וא"ת והא איצטרין לאשמעינן דמנאון צשריפה הא כלאי זרעים אין מנאון צשריפה אכל צהנאה אסירי וי"ל דצנלאו הכי פריך שפייר א"י ליתכונן פן תשסך ומדכתיב תקדש משמע דאתא לאסור הנאה קדש: **ב"ל** זרעים באבי"ה אסירי בהנאה שרו. וא"ת לקמן (דף קטו.) גבי מעציר עזין דלא מיתסר כי אס בהוסיק מאתים אכל לא הוסיק שרי באכילה מדכתיב תרי קראי המלאה והזרע נימא ה"מ צהנאה אכל באכילה אסירי מכל שמיעבתי לך כדעבי למימר הכא וי"ל דמאחר דאשכחן כלאי זרעים דשרו באכילה דאיתקוס לצבהמה וכלאי הכרס אסורין אס כן סברא הוא בלא הוסיק כיון דלא מיתסר לגמרי כשאר כל כלאי הכרס י"ל לו להמיר אף באכילה כמו בכלאי זרעים: **מדאסר** רחמנא ב"ל צבואה מוכרז וזמן לגבוה. דכתיב ומיזס והלאה יראה דלמך לעיל צפרק איתו ואת צנו (דף ע"א.) נתקו הכמוצ ללאו דאותו ואת צנו לעשה: **ל** אמרה תורה שלח דתק"ה. תימא דשרינן הכא מהא סברא בלא שום קרא וצסוף פרק שני דקדושין (דף טו.) גבי צפרי מנורע דריש כל צפור טהורה תאכלו לרבות המשולחת וזאת אשר לא תאכלו לרבות השחוטתה ופריך ואיפוך אלא ומשני רבא לא אמרה תורה שלח לתקלה והשתא למה לן קרא (א) דכל צפור טהורה תאכלו להמיר דהכא שרינן מהאי טעמא שילוח הקן וי"ל דהתם כיון דכתיב לא תאכלו לאסור האחת הוה אמינא דאיך נמי אסירא משום דאיתקוס צפריים אהדי ולא הוה שרינן מטעם דלא אמרה תורה שלח לתקלה אי לאו דאיכה עדיין יתורא דכל צפור טהורה תאכלו ולא דמי לכל שמיעבתי לך דהכא דלא כתיב צהדיא אשלות הקן ומהך סברא איכה לאוקומי צמיילי אחרייני:

ש"אין ת"ט מבוש"ל. לית ליה לר"ל הנך דרשות דדרשין צסוף פרק כל שעה (פסחים דף ק"א.) מינה צלאו ואח"כ צשלו או לשאר משקים כו': צשני